

Quatre llibres

A "La gent del Llamp", que ha fet la dotzena de frare

Entre les propostes literàries que es fan des del Camp, els nostres estudiosos i amants de la literatura han de comptar sense cap dubte amb les publicacions de "La Gent del Llamp", nucli d'autors qui hi viuen o en procedeixen i amb l'espòrdica col·laboració o el mestratge arrelat d'abast més ampli- Isidre

Grau, Quim Soler, Jaume Vidal i Alcover-

Al grup, hi trobem personalitats ben distintes, unides, però, pel rigor, pel coneixement de la llengua, per l'amistat amb les arts visuals (protagonistes d'alguns llibres seus), pel sensualisme ric, per propostes més aviat breus, per una certa innovació, avantgardista sense llançar-se mai al buit.

La passada primavera van

editar alhora els quatre llibres que ressenyem. Són impressions de lector, per a ser compartides o discutides exclusivament per lectors.

Núm.9. + que mai, per als ulls! de J.M. Calleja.

Els set poemes-acudits visuals de J. M. Calleja obren aquesta sèrie de llibres, amb un menú visual per a la primavera (com anomena una de les seves composicions feta

amb una recepta mèdica del servei d'oftalmologia) que si no cura la vista la descansa, tot excitant la imaginació, que completa allò que l'autor insinua o hi posa la seva contribució.

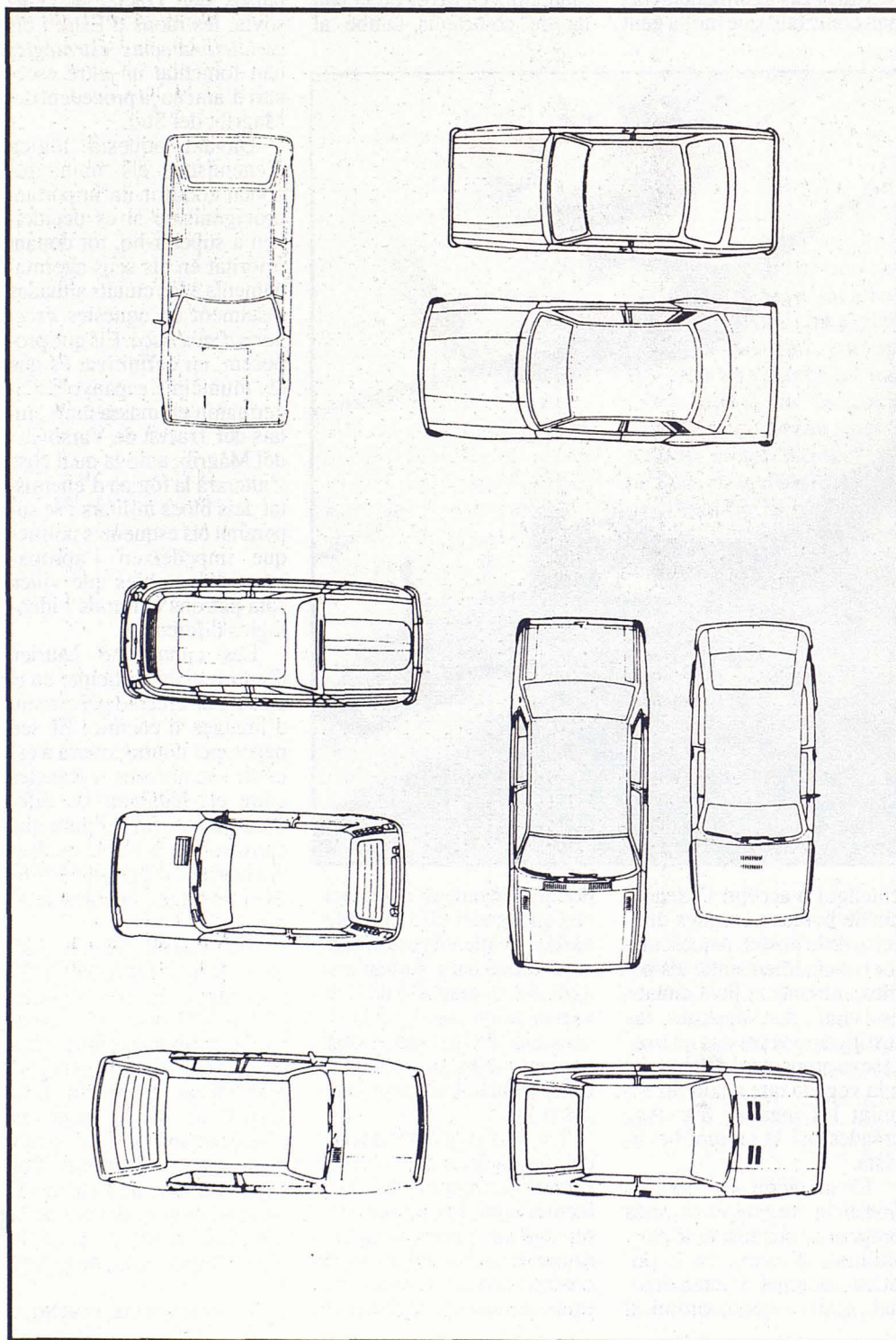
En el meu cas, amb uns minsos coneixements gràfics, només puc dir que tinc davant d'aquestes obres un xoc inicial. Però he après a admirar Brossa, per exemple, a respectar uns sonets que va fer el Pere Anguera, a encaixar en certs contextos les ratlles del Joaquim Xanxo. No sé si Calleja els té presents. Segurament en té molts d'altres que no conec.

Però, prescindint de filiacions, remiro els cotxes aparcats, parc mòbil ciutadà que cada dia es prepara per al combat; la carta urgent en blanc sense resposta possible; la careta de frases, negatiu, contrapunt, refugi o substitut de la realitat; els sofisticats souvenirs de l'Àfrica Tropical banalitzada i uniformada en camises i polos ciutadans, o la trobada de la indentitat en el zai, després d'una llarga monotonia, o un son premonitori. Els títols guien la imatge cap a un esbós de literatura, uns contes condensats en set dibuixos, i uns títols perquè no hi manqui la paraula.

Núm. 10. Pell de llangardaix, d'Andreu Sotorra.

No cal insistir en la vessant periodística d'Andreu Sotorra, atent al fet civil i cultural des del to més planer de la ràdio al més complex de columnista, on trobem comentaris encertats i crítiques rodones, i també, de vegades, la tendència al conceptisme entotsolat que el pot fer cantellut.

En les seves obres més típicament literàries, el domini del tema i dels recursos de la llengua ha estat reconegut i guardonat en la seva doble dedicació: la novel·la juvenil, sempre amb coneixement de l'ambient i de la situació, amb un punt detectivesc que manté la tensió i l'atenció d'un ampli públic fidel, i la de la narració més personal, no adreçada a un públic específic, on es lliura a la recerca d'un estil sòlid, que va a la se-

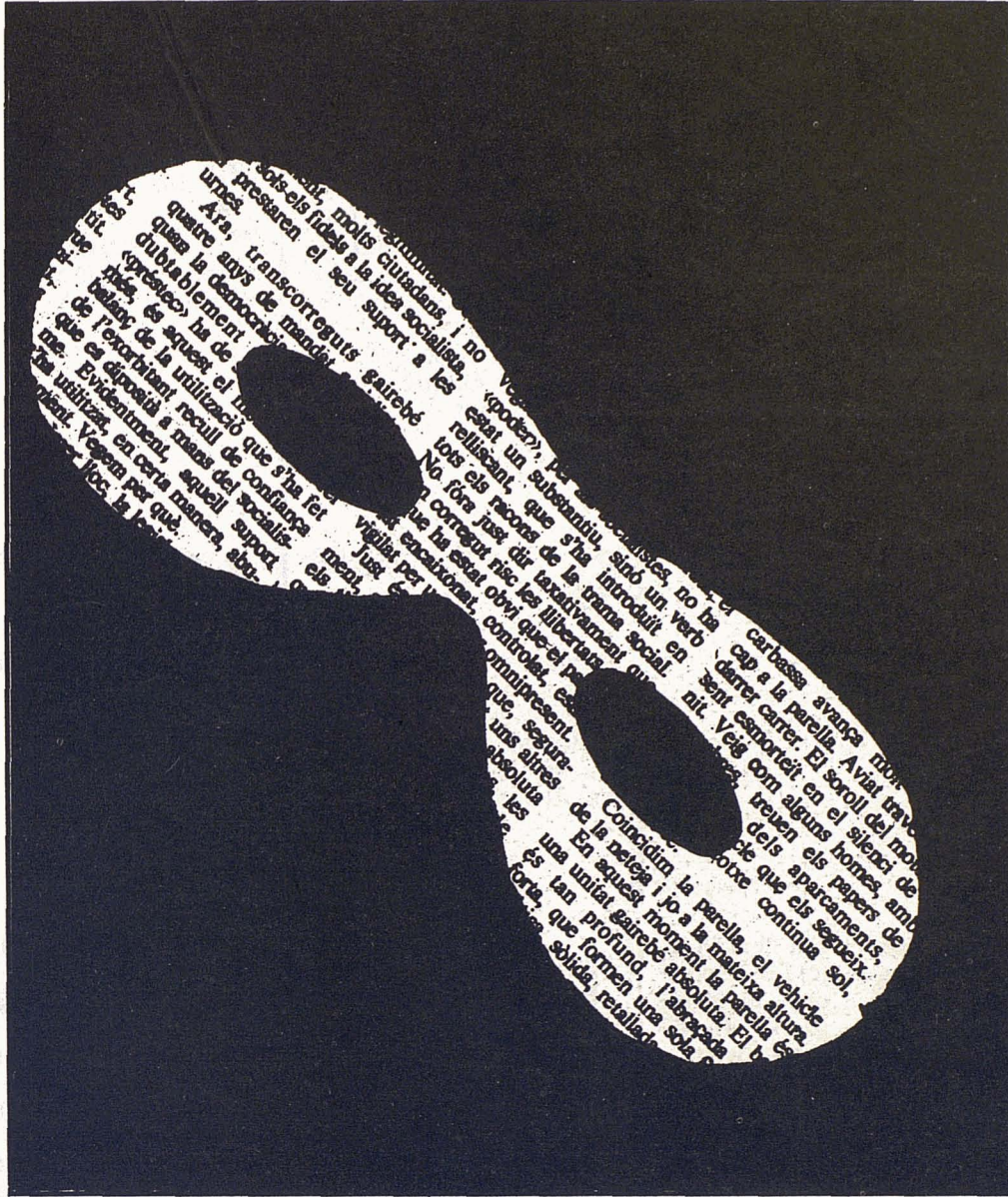

d'escopinades tan volubles!, la mosca de La casa dels afores, etc.), a qui veiem observant canvis de cèl·lules, pols, núvols i fòssils que fan eterns moments de cada dia i quotidiana la grandesa còsmica; que ens presenta una mort "Jo conec una mort que no és la meua mort" amb qui jugar amb confiança i saviesa de criatura.

Núm. 12. L'amor no és problema, de Joan Cavallé i Busquets.

L'obra de Joan Cavallé té maduresa sense perdre el gust fresc de literatura jove, que potser li ve d'un sentit gairebé mètric, sovint decasíl·labc, que punteja per sota de la narració ("Un sol suau fendia el cromatisme", "amb bonior de ..formes sinuoses", "... silenci... pentagrama on s'inscrivía", "per por de desvetllar el son de les noies", etc. Faig trampa, ho sé. Els punts suspensius amaguen paraules que no transcriu, però el ritme hi és freqüent, a flor de prosa. També li agrada l'al·literació ("faisó-fusió", pla bé els diables"). Però no és això sol. Coneix la llengua, "el bombons l'encanten" (i no li encanten ni li preocupen), i això s'agraeix, caram!) Utilitza paraules d'aquí sense més mimetismes barcelonins que els desitjats. I quan vol no s'està de "queix", "llostreig", "consirós", al costat de "trufes" i "palosantos", de "talegos a manta", "pirar-se" o "xusca, títí!". I sents el gust de les coses i les olors, i en fa veure els colors amb precisió, en el curs d'una prosa més tradicional o en un inventari rabelaisià-joycià-cavalleresc que, sense sacrititzacions, no es descuida del Fabra. La llengua no ho és tot, i convé fins i tot que quedi en segon terme. És l'argument que ens atreu a primera lectura. Amb art de narrador conta una història amorosa, gairebé una anècdota. I records infantils paral·lels del protagonista i amb magnífics moments com el del bes a la imatge-, que no semblen tenir-hi res a veure, fins que el gest explícit del final en fa implícita la relació, si el lector col·labora. L'amor no és problema. El futur d'alguns dels components de "La Gent del Llamp" i la seva tasca present com a grup, tampoc.

JOAQUIM MALLAFRE

Del llibre «+ que mai per als ulls!»

va sense concessions, en un molt sovint reeixit treball de forja.

A aquesta última línia pertany **Pell de llangardaix**. El protagonista, introspectiu, no s'allibera de la seva vella pell sense que l'estrenyi una altra, repetició i producte de l'anterior, variants diferents d'una mateixa fixació.

La cita de l'inici assenyala el tema profund i potser el to, entre Henry Miller i Bigas Luna. La narració reflecteix en tercera persona pensaments de primera persona, en un distanciament que fa moure el personatge "com una planta, com un cuc o com un rierol", que tanmateix recorda, i això el fa humà, ni que sigui en un món clos, una mica morbós, que no pot rebutjar del tot perquè se li ha encastat a la pell, com la mare absent.

I una cosa que em sembla

impressionant és com Sotorra ha reeixit a fer sensorial aqueixos records.

Se'n sent el gust, el tacte, sobretot l'olor. El tuf de naptalina, les ferums seminals, d'excrement de moixó, de tabac, de gent, de truita de patates amb ceba, s'ensumen, se'ns enganxen, com llagostes edípiques.

Núm 11. **El curs de les coses**, de Xavier Amorós Corbella.

La cita de Pessoa que inicia "El curs de les coses" també assenyala l'univers del llibre, potser de tota la poesia d'Amorós Corbella, que m'ha atret des dels primers poemes que li vaig conèixer, no com a jove promesa sinó com a realitat. Com a lector m'hi sento beníssim, molt a gust.

Els poemes del nou llibre se'm barregen amb els que ja coneixia i me'n confirmen la

impressió.

Té veu pròpia, no ignorant però independent de pares coneguts.

Molt de lluny hi ha potser la presència de Foix, Espriu o Ferrater, però els seus versos blancs, ben controlats per un ritme natural, creen un món particular, de melangia amable.

Des d'una solitud potser tímida però no gens esquerra, de delicada maduresa, observa l'entorn immediat i el pobla de món propi: el fet real, trivial i tot, esdevé fantàstic, "se li configura arreu (allò que es diu) l'espai poètic", sense perdre la contenció, sense deixar-se portar per deliquis desbocats ("cal que hom tingui sempre el sentit del ridícul necessari"), amb detallisme d'entomòleg (no endebades hi trobem tendresa pels insectes: "antenes potes ales transparents com